

Seurattu SDK 617/2016 saakka.

26.5.1989/503

Yhdistyslaki

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 LUKU

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

Yhdistyksen saa perustaa aatteellisen tarkoituksen yhteistä toteuttamista varten. Tarkoitus ei saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen.

Yhdistykseen sovelletaan tätä lakia.

2 §

Soveltamisalan rajoitukset

Tämä laki ei koske yhteisöä, jonka tarkoituksena on voiton tai muun välittömän taloudellisen edun hankkiminen siihen osalliselle taikka jonka tarkoitus tai toiminnan laatu muuten on pääasiassa taloudellinen.

Yhteisöön, joka on lailla tai asetuksella järjestetty erityistä tarkoitusta varten, tätä lakia sovelletaan vain sikäli kuin niin on erikseen säädetty.

Uskonnollisista yhdyskunnista on voimassa, mitä niistä on erikseen säädetty.

3 §

Kielletyt yhdistykset

Yhdistys, joka on katsottava jäseniltä vaadittavan kuuliaisuuden ja joukkomuodostelmiin tai ryhmytyksiin jakautumisen perusteella taikka aseellisen varustautumisen vuoksi kokonaan tai osittain sotilaalliseen tapaan järjestetyksi, on kielletty.

4 § (22.12.2009/1398)

Luvanvaraiset yhdistykset

Yhdistystä, jonka toimintaan kuuluu harjoittaminen ampuma-aseiden käyttöön ja joka ei ole yksinomaan metsästystä varten, ei saa perustaa ilman aluehallintoviraston lupaa.

5 §

Taloudellinen toiminta

Yhdistys saa harjoittaa vain sellaista elinkeinoa tai ansiotoimintaa, josta on määrätty sen säännöissä tai joka muutoin välittömästi liittyy sen tarkoituksen toteuttamiseen taikka jota on pidettävä taloudellisesti vähäarvoisena.

6 §

Rekisteröinnin oikeusvaikutukset

Yhdistys voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä olla asianosaisena tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona, jos se on rekisteröity siten kuin tässä laissa säädetään.

Rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti yhdistyksen velvoitteista.

2 LUKU

Yhdistyksen perustaminen

7 §

Perustamiskirja

Yhdistyksen perustamisesta on tehtävä perustamiskirja, johon on liitettävä yhdistykselle laaditut säännöt. Perustamiskirja on päivättävä ja vähintään kolmen yhdistyksen jäseneksi liittyvän allekirjoitettava. Perustajana olevan luonnollisen henkilön tulee olla 15 vuotta täyttänyt.

8 §

Säännöt

Yhdistyksen säännöissä on mainittava:

- 1) yhdistyksen nimi;
- 2) yhdistyksen kotipaikkana oleva Suomen kunta;
- 3) yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot;
- 4) jäsenen velvollisuudesta suorittaa yhdistykselle jäsenmaksuja ja muita maksuja;
- 5) yhdistyksen hallituksen jäsenten ja yhdistyksen tilintarkastajien sekä toiminnantarkastajien lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä sekä toimikausi; (16.7.2010/678)
- 6) yhdistyksen tilikausi;
- 7) milloin yhdistyksen hallitus ja tilintarkastajat sekä toiminnantarkastajat valitaan, tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaudesta päätetään; (16.7.2010/678)
- 8) miten ja missä ajassa yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle; sekä
- 9) miten yhdistyksen varat on käytettävä, jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan.

9 §

Kaksikielisyys, yhdistyksen nimi

Yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä, että yhdistys on sekä suomen- että ruotsinkielinen. Tällainen yhdistys voidaan 51 §:ssä säädettyin edellytyksin merkitä rekisteriin kaksikielisenä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentista seuraa, kaikkien yhdistysten säännöissä voidaan määrätä, että yhdistyksellä on suomenkielinen, ruotsinkielinen ja saamenkielinen nimi taikka nimi kahdella mainituista kielistä, jolloin mitä tahansa asianomaisista nimistä voidaan käyttää yhdistyksen nimenä.

3 LUKU

Jäsenyys

10 §

Jäsenet

Yhdistyksen jäsenenä voi olla yksityinen henkilö, yhteisö ja säätiö.

Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on vaikuttaa valtiollisiin asioihin, saavat yhdistyksen jäseninä olla vain Suomen kansalaiset ja sellaiset ulkomaalaiset, joilla on kotipaikka Suomessa, sekä sellaiset yhdistykset, joissa tai joihin suoraan tai välillisesti kuuluvissa yhdistyksissä on jäseninä vain edellä mainittuja henkilöitä. (29.12.1989/1331)

3 momentti on kumottu L:lla 30.12.1992/1614.

11 §

Jäsenluettelo

Yhdistyksen jäsenistä on hallituksen pidettävä luetteloa. Luetteloon on merkittävä kunkin jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka. (30.12.1992/1614)

Yhdistyksen jäsenelle on pyydettyä varattava tilaisuus tutustua 1 momentissa tarkoitettuihin tietoihin. Jäsenluettelossa olevien tietojen luovuttamisesta muutoin säädetään henkilörekisterilaissa (471/87). Luovuttamisesta voi päättää yhdistyksen hallitus.

HenkilörekisteriL 471/1987 on kumottu HenkilötietoL:lla 523/1999.

12 §

Jäseneksi liittyminen

Sen, joka tahtoo liittyä yhdistyksen jäseneksi, on ilmoitettava aikomuksestaan yhdistykselle. Jäseneksi hyväksymisestä päättää hallitus, jollei säännöissä ole toisin määrätty.

13 §

Yhdistyksestä eroaminen

Jäsenellä on oikeus milloin tahansa erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle. Jäsen voi myös erota ilmoittamalla siitä yhdistyksen kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi. Säännöissä voidaan määrätä, että eroaminen tulee voimaan vasta määrätyn ajan kuluttua eroamisilmoituksen tekemisestä. Aikaa ei saa määrätä yhtä vuotta pitemmäksi.

14 §

Yhdistyksestä erottaminen

Yhdistys voi erottaa jäsenen säännöissä mainitulla erottamisperusteella. Yhdistyksellä on kuitenkin aina oikeus erottamiseen, jos jäsen:

- 1) on jättänyt täyttämättä ne velvoitukset, joihin hän on yhdistykseen liittymällä sitoutunut;
- 2) on menettelyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä; tai
- 3) ei enää täytä laissa tai yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.

15 §

Erottamismenettely

Jäsenen erottamisesta päättää yhdistys kokouksessaan, jollei säännöissä ole toisin määrätty. Päätöksessä on mainittava erottamisen syy. Jäsen ei ole yhdistyksen kokouksessa esteellinen äänestämään itseään koskevasta erottamisasiasta.

Ennen päätöksen tekemistä asianomaiselle jäsenelle on varattava tilaisuus selityksen antamiseen asiassa paitsi milloin erottamisen syynä on jäsenmaksun maksamatta jättäminen.

Jos erottamisesta sääntöjen mukaan päättää hallitus, voidaan säännöissä määrätä, että jäsenellä on oikeus saattaa erottaminen säännöissä määrättyssä ajassa yhdistyksen kokouksen ratkaistavaksi.

Säännöissä voidaan määrätä, että yhdistys voi katsoa jäsenen eronneeksi yhdistyksestä, jos jäsen on jättänyt jäsenmaksunsa säännöissä määrätyn ajan maksamatta.

4 LUKU

Päätösvalta

16 §

Päätösvallan käyttäjät

Päätösvalta yhdistyksessä kuuluu sen jäsenille. Säännöissä voidaan kuitenkin jäljempänä säädetyllä tavalla määrätä, että päätösvaltaa käyttävät:

1) yhdistyksen valtuutetut;

2) yhdistyksessä sekä siihen suoraan tai välillisesti kuuluvissa yhdistyksissä jäseninä olevat yksityiset henkilöt liittoäänestyksessä.

17 § (16.7.2010/678)

Jäsenten päätösvalta

Jäsenet käyttävät päätösvaltaansa yhdistyksen kokouksessa.

Säännöissä voidaan määrätä, että kokoukseen voidaan säännöissä mainituilla edellytyksillä osallistua myös postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta. Tällöin osallistumisoikeus ja äänenlaskennan oikeellisuus on voitava selvittää tavallisessa yhdistyksen kokouksessa noudatettaviin menettelyihin verrattavalla tavalla. Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, tällainen osallistumisoikeus voi olla vain kokouksen aikana.

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenet käyttävät säännöissä erikseen mainituissa asioissa päätösvaltaansa ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Määräys ei voi kuitenkaan koskea 23 §:n 1 momentissa mainittua asiaa.

Jäsenet voivat yksimielisinä päättää yhdistyksen kokoukselle kuuluvasta asiasta ilman kokousta. Päätös on tehtävä kirjallisesti, päivättävä ja kunkin yhdistyksen jäsenen on allekirjoitettava se. Kirjalliseen päätökseen sovelletaan muuten, mitä yhdistyksen kokouksen pöytäkirjasta säädetään.

18 §

Valtuutettujen päätösvalta

Jos päätösvaltaa annetaan valtuutetuille, säännöissä on mainittava valtuutettujen lukumäärä tai sen määräytymistapa sekä toimikausi, valitsemistapa ja tehtävät.

Säännöissä voidaan myös määrätä, että valtuutettujen paikat tai osa niistä on jaettava yhdistyksen jäsenten tai näiden muodostamien ryhmien kesken säännöissä mainituilla perusteilla. Tällöin voidaan myös määrätä, että valtuutetut on valittava asianomaisten jäsenten tai ryhmien asettamista ehdokkaista. Jos joku on laiminlyönyt ehdokkaitten asettamisen, voidaan valtuutetut valita muiden asettamista ehdokkaista.

Valtuutetut käyttävät päätösvaltaansa kokouksessa.

19 § (16.7.2010/678)

Liittoäänestys

Päätösvaltaa voidaan säännöissä määrätä käytettäväksi liittoäänestyksessä sellaisessa yhdistyksessä, jonka jäseninä sääntöjen mukaan on vain yhdistyksiä taikka yhdistyksiä ja yksityisiä henkilöitä. Säännöissä on mainittava, missä asioissa tai millä edellytyksillä päätösvaltaa käytetään liittoäänestyksessä. Liittoäänestys ei voi koskea 23 §:n 1 momentissa mainittua asiaa.

Liittoäänestys toimitetaan erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

5 LUKU

Päätöksenteko

20 § (22.12.2009/1398)

Yhdistyksen kokous

Yhdistyksen kokous on pidettävä säännöissä määrättyinä aikoina. Jos sitä ei ole kutsuttu koolle, on jokaisella yhdistyksen jäsenellä oikeus vaatia kokouksen pitämistä.

Yhdistyksen ylimääräinen kokous on pidettävä, kun yhdistyksen kokous niin päättää tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka vähintään yksi kymmenesosa yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten vaatii. Jos yhdistyksen jäsenenä sääntöjen mukaan voi olla vain yhdistyksiä tai yhdistyksiä ja yksityisiä henkilöitä, voidaan säännöissä määrätä, että vähemmistö, joka voi vaatia ylimääräisen kokouksen pitämistä, on pienempi tai suurempi kuin yksi kymmenesosa. Muun yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä vain pienemmästä vähemmistöstä.

Vaatus kokouksen pitämisestä on esitettävä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle. Hallituksen on viipymättä vaatimuksen saatuaan kutsuttava kokous koolle. Jollei kokousta ole kutsuttu koolle tai vaatimusta ole voitu esittää hallitukselle, aluehallintoviraston tulee kokouksen pitämistä vaatineen jäsenen hakemuksesta oikeuttaa hakija kutsumaan kokous koolle yhdistyksen kustannuksella tai velvoittaa hallitus siihen sakon uhalla.

21 §

Valtuutettujen kokous

Mitä tässä laissa säädetään yhdistyksen kokouksesta, koskee soveltuvin osin myös valtuutettujen kokousta. Valtuutettujen ylimääräinen kokous on kuitenkin pidettävä vain, kun valtuutetut niin päättävät tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka 20 §:n 2 momentissa mainittu määrä valtuutettuja sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten vaatii.

22 § (16.7.2010/678)

Muun päätöksenteon järjestäminen

Jos säännöissä mainittu asia on yhdistyksessä päätettävä määrättyä aikana ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla eikä näin ole menetelty, on yhdistyksen jäsenellä oikeus kirjallisesti vaatia hallitukselta tällaisen päätöksenteon järjestämistä. Jollei hallitus vaatimuksesta huolimatta ole järjestänyt päätöksentekoa tai jollei vaatimusta ole voitu esittää hallitukselle, aluehallintoviraston tulee päätöksenteon järjestämistä vaatineen jäsenen hakemuksesta oikeuttaa hakija järjestämään äänestystilaisuus, postiäänestys tai äänestys teknisen apuvälineen avulla yhdistyksen kustannuksella taikka velvoittaa hallitus siihen sakon uhalla.

23 §

Kokouksessa päätettävät asiat

Yhdistyksen tai, jos säännöissä on niin määrätty, valtuutettujen kokouksessa on päätettävä: (16.7.2010/678)

- 1) yhdistyksen sääntöjen muuttamisesta;
- 2) kiinteistön luovuttamisesta tai kiinnittämisestä taikka yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan muun omaisuuden luovuttamisesta;
- 3) 30 §:ssä tarkoitettusta äänestys- ja vaalijärjestyksestä;
- 4) hallituksen tai sen jäsenen taikka tilintarkastajan tai toiminnantarkastajan valitsemisesta tai erottamisesta; (16.7.2010/678)
- 5) tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä; sekä
- 6) yhdistyksen purkamisesta.

Säännöissä voidaan määrätä, että hallitus voi päättää yhdistyksen omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä.

24 § (16.7.2010/678)

Kokouskutsu

Yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle siten kuin säännöissä on määrätty. Kokouskutsussa on mainittava kokouksen aika ja paikka.

Jos kokoukseen voidaan osallistua myös postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, tästä on mainittava kokouskutsussa. Kokouskutsussa on lisäksi mainittava, jos kokoukseen postitse tai teknisen apuvälineen avulla osallistuvan jäsenen puhevallan käyttäminen on rajoitettua.

Päätöstä 23 §:ssä mainitussa ja muussa siihen verrattavassa asiassa ei kokouksessa saa tehdä, ellei asiaa ole mainittu kokouskutsussa.

25 §

Jäsenen äänioikeus

Jollei säännöissä ole toisin määrätty, jokaisella 15 vuotta täyttäneellä jäsenellä on äänioikeus ja jokaisella äänioikeutetulla yksi ääni. Yksityinen henkilö ei voi käyttää äänioikeuttaan asiamiehen välityksellä, ellei säännöissä ole niin määrätty.

Säännöissä voidaan määrätä, että määrätyn ajan jäsenmaksunsa maksamisen laiminlyönyt ei saa käyttää äänioikeuttaan. Säännöissä voidaan määrätä, että voidakseen käyttää kokouksessa äänioikeutta jäsenen on ilmoitettava osallistumisestaan kokoukseen etukäteen yhdistykselle viimeistään kokouskutsussa mainittuun päivään mennessä.

26 §

Esteellisyys yhdistyksen kokouksessa

Jäsen ei saa yhdistyksen kokouksessa äänestää eikä tehdä päätösehdotuksia päätettäessä hänen ja yhdistyksen välisestä sopimuksesta tai muusta asiasta, jossa hänen yksityinen etunsa on ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa.

Hallituksen jäsen tai muu, jolle on uskottu yhdistyksen hallintoon kuuluva tehtävä, ei saa äänestää päätettäessä tilintarkastajan tai toiminnantarkastajan valitsemisesta tai erottamisesta, tilinpäätöksen vahvistamisesta taikka vastuuvapauden myöntämisestä, kun asia koskee hallintoa, josta hän on vastuussa. (16.7.2010/678)

Mitä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen henkilöiden esteellisyydestä on säädetty, koskee myös heidän asiamiestään tai edustajaansa.

27 §

Päätöksentekojärjestys

Yhdistyksen päätökseksi tulee, jollei säännöissä ole toisin määrätty:

- 1) se mielipide, jota on kannattanut yli puolet äänestyksessä annetuista äänistä;
- 2) äänen mennessä tasan se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja ilmoittaa kannattavansa, tai, jos päätös tehdään ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, arvalla ratkaistava tulos; sekä (16.7.2010/678)
- 3) sääntöjen muuttamista, yhdistyksen purkamista tai yhdistyksen omaisuuden pääosan luovuttamista koskevassa asiassa se mielipide, jota on kannattanut vähintään kolme neljäsosaa äänestyksessä annetuista äänistä.

Päätös sääntöjen muuttamisesta 17 §:n 2 momentissa tai 19 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla taikka siten, että enemmistövaalitapa korvataan suhteellisella vaalitavalla, on kuitenkin pätevä, jos päätöstä on kannattanut yli puolet äänestyksessä annetuista äänistä ja se muutoin on tehty siten kuin sääntöjen muuttamisesta on säädetty tai määrätty.

Sen estämättä mitä jäljempänä säädetään päätöksen mitättömyydestä, on päätös sääntöjen muuttamisesta, joka koskee vaalin toimittamistapaa, jäsenen äänimäärää, toimielimen kokoonpanoa taikka jäsenen maksuvelvollisuutta, pätevä, vaikka muutos johtaisi jäsenelle säännöissä taatun erityisen edun tai jäsenten yhdenvertaisuuden loukkaamiseen, jos päätös on tehty siten kuin 1 momentin 3 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa sanotussa momentissa on säädetty.

Jos yhdistys sääntöjensä mukaan kuuluu toiseen yhdistykseen, voidaan säännöissä määrätä, että niiden muuttamiseen vaaditaan myös sen yhdistyksen hyväksyminen, johon yhdistys suoraan tai välillisesti kuuluu.

28 § (16.7.2010/678)

Vaalit

Kokouksessa toimitettavassa vaalissa noudatetaan enemmistövaalitapaa, jollei henkilövalinta tapahdu yksimielisesti tai jollei säännöissä ole toisin määrätty. Ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla toimitettavassa vaalissa noudatetaan suhteellista vaalitapaa, jollei säännöissä ole toisin määrätty. Kaikille päätösvallan käyttöön oikeutetuille on turvattava oikeus osallistua ehdokkaiden asettamiseen vaalia varten.

29 §

Vaalien toimittaminen

Enemmistövaalitapaa käytettäessä tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet, jollei säännöissä ole vaadittavasta enemmistöstä muuta määrätty.

Jos vaali lain tai sääntöjen mukaan on toimitettava suhteellisena vaalina, säännöissä on määrättävä, miten vaali tällöin toimitetaan.

Suhteellinen vaali voidaan säännöissä määrätä toimitettavaksi:

1) ehdokaslistoja käyttäen siten, että kukin ääni annetaan ehdokaslistalle kokonaisuudessaan, jolloin kullakin ehdokaslistalla ensimmäisenä oleva saa vertausluvukseen ehdokaslistan saaman koko äänimäärän, toisena oleva puolet äänimäärästä, kolmantena oleva yhden kolmasosan äänimäärästä ja niin edelleen ja valituiksi tulevat määräytyvät ehdokkaiden vertauslukujen mukaisessa järjestyksessä;

2) ehdokaslistoja käyttäen, mutta siten, että kukin ääni annetaan jollekin ehdokaslistassa olevalle ehdokkaalle, jolloin kullakin ehdokaslistalla ääniä eniten saanut saa vertausluvukseen ehdokaslistan saaman koko äänimäärän, toisena oleva puolet äänimäärästä, kolmantena oleva yhden kolmasosan äänimäärästä ja niin edelleen ja valituiksi tulevat määräytyvät ehdokkaiden vertauslukujen mukaisessa järjestyksessä;

3) ehdokaslistoja käyttämättä siten, että vaalissa jokainen annettu ääni jaetaan vaalilippuun merkittyjen ehdokkaiden kesken ensimmäisenä olevan ehdokkaan saadessa yhden äänen, toisena olevan puoli ääntä, kolmantena olevan yhden kolmasosan ääntä ja niin edelleen ja valituiksi tulevat määräytyvät ehdokkaiden saamien äänien mukaisessa järjestyksessä; sekä

4) muulla säännöissä määrättyllä tavalla.

Suhteellinen vaali toimitetaan suljetuin lipuin taikka tietoliikenneyhteyttä tai muuta teknistä apuvälinettä käytettäessä vastaavalla teknisellä menetelmällä. Tasatulos vaalissa ratkaistaan arvalla. (16.7.2010/678)

30 § (16.7.2010/678)

Äänestys- ja vaalijärjestys

Jos yhdistyksen päätösvaltaa käytetään erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, yhdistyksen on hyväksyttävä tätä varten äänestys- ja vaalijärjestys, johon on otettava tarvittavat äänestystä ja vaalia koskevat tämän lain säännöksiä ja yhdistyksen sääntöjä täydentävät määräykset.

31 §

Pöytäkirjan laatiminen

Kokouksen puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että kokouksessa tehdyistä päätöksistä laaditaan pöytäkirja. Pöytäkirja on kokouksen puheenjohtajan allekirjoitettava sekä vähintään kahden kokouksessa sitä varten valitun henkilön tarkastettava tai yhdistyksen itsensä hyväksyttävä.

Jos päätösvaltaa on käytetty ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, yhdistyksen hallituksen on huolehdittava siitä,

että menettelystä päätöksenteossa, äänten laskennasta ja sen tuloksesta sekä tehdystä päätöksestä laaditaan päiväty ja hallituksen puheenjohtajan allekirjoittama pöytäkirja. (16.7.2010/678)

Yhdistyksen jäsenellä on oikeus pyynnöstä saada 1 ja 2 momentissa tarkoitetut pöytäkirjat nähtäväkseen.

32 §

Päätöksen moitteenvaraisuus

Yhdistyksen jäsen, hallitus ja hallituksen jäsen saavat moittia yhdistyksen päätöstä yhdistystä vastaan ajettavalla kanteella, jos päätös ei ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä ja virhe on voinut vaikuttaa päätöksen sisältöön tai muuten yhdistyksen jäsenen oikeuteen taikka päätös on muuten tämän lain tai yhdistyksen sääntöjen vastainen. Oikeutta moitekanteen nostamiseen ei ole sillä, joka on kokouksessa myötävaikuttanut päätöksen tekemiseen. (29.6.2016/497)

Kanne on pantava vireille kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä tai, jos päätös on tehty ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun päätöstä koskeva pöytäkirja on päiväty. Jollei kannetta nosteta määräajassa, päätöstä on pidettävä pätevänä. (16.7.2010/678)

Jos yhdistyksen hallitus on nostanut kanteen, yhdistyksen kokous on viipymättä kutsuttava koolle valitsemaan edustaja vastaamaan yhdistyksen puolesta.

33 §

Päätöksen mitättömyys

Päätös on moitekanteesta riippumatta mitätön, jos se loukkaa sivullisen oikeutta.

Mitätön on myös päätös, joka vähentää yhdistyksen jäsenellä sääntöjen mukaan olevaa erityistä etua yhdistyksessä taikka sisällöltään tai päätöksentekotavaltaan olennaisesti loukkaa jäsenen yhdenvertaisuutta, jollei 27 §:n 3 momentista muuta johdu.

Yhdistyksen jäsen, hallitus tai hallituksen jäsen sekä se, joka katsoo päätöksen loukkaavan oikeuttaan, voi nostaa kanteen yhdistystä vastaan sen vahvistamiseksi, että yhdistyksen päätös on mitätön.

34 §

Täytäntöönpanokielto

Kun kanne yhdistystä vastaan on pantu vireille, tuomioistuin voi kieltää yhdistyksen päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi. Tällainen kielto tai määräys voidaan myös peruuttaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun tuomioistuimen päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta.

6 LUKU

Yhdistyksen hallinto

35 § (16.7.2010/678)

Hallitus

Yhdistyksellä on oltava hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallituksen on lain ja sääntöjen sekä yhdistyksen päätösten mukaan huolellisesti hoidettava yhdistyksen asioita. Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Hallitus edustaa yhdistystä.

Hallituksella on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtaja ei saa olla vajaavaltainen. Hallituksen muiden jäsenten on oltava 15 vuotta täyttäneitä. Konkurssissa oleva ei voi olla hallituksen jäsenenä.

Hallituksen puheenjohtajalla on oltava asuinpaikka Suomessa, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä lupaa poiketa tästä.

36 §

Yhdistyksen nimenkirjoittajat

Hallituksen puheenjohtajalla on oikeus kirjoittaa yhdistyksen nimi, jollei tätä oikeutta ole rajoitettu jäljempänä 3 momentissa tarkoitettuun tavoin.

Yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä, että oikeus yhdistyksen nimen kirjoittamiseen on lisäksi:

- 1) yhdellä tai useammalla hallituksen jäsenellä;
- 2) asemansa perusteella muulla henkilöllä; tai
- 3) henkilöllä, jolla on siihen hallituksen erikseen antama henkilökohtainen oikeus.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi edustaa yhdistystä eikä toimia sen nimenkirjoittajana. Oikeutta yhdistyksen nimen kirjoittamiseen voidaan säännöissä rajoittaa niin, että kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä oikeus kirjoittaa yhdistyksen nimi. Muuta rajoitusta ei saa merkitä yhdistysrekisteriin.

Yhdistyksen allekirjoituksessa tulee olla yhdistyksen nimi ja nimenkirjoittajan tai nimenkirjoittajien omakätinen allekirjoitus.

Haaste ja muu tiedoksianto katsotaan yhdistykselle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi henkilölle, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa yhdistyksen nimi.

37 §

Esteellisyys

Hallituksen jäsen tai yhdistyksen toimihenkilö ei saa osallistua hänen ja yhdistyksen välistä sopimusta koskevan eikä muunkaan sellaisen asian käsittelyyn eikä ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa.

38 § (18.9.2015/1210)

Tilintarkastus

Yhdistyksen tilintarkastuksesta on voimassa, mitä tässä laissa ja tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetään.

38 a § (16.7.2010/678)

Toiminnantarkastus

Yhdistyksellä on oltava toiminnantarkastaja, jos yhdistyksellä ei ole tilintarkastajaa. Jos valitaan vain yksi toiminnantarkastaja, on lisäksi valittava varatoiminnantarkastaja, johon sovelletaan, mitä toiminnantarkastajasta säädetään.

Toiminnantarkastajan on oltava luonnollinen henkilö. Toiminnantarkastajalla on oltava sellainen taloudellisten ja oikeudellisten asioiden tuntemus kuin yhdistyksen toimintaan nähden on tarpeen tehtävän hoitamiseksi. Toiminnantarkastajana ei voi olla vajaavaltainen taikka se, joka on konkurssissa tai jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu. Toiminnantarkastajan on oltava riippumaton tarkastusta suorittaessaan.

Jos toiminnantarkastajaa ei ole valittu tämän lain tai yhdistyksen sääntöjen mukaisesti, aluehallintovirasto määrää ilmoituksesta toiminnantarkastajan noudattaen vastaavasti, mitä tilintarkastuslain 2 luvun 8 §:n 3 ja 4 momentissa tilintarkastajan määräämisestä säädetään. (18.9.2015/1210)

Toiminnantarkastajan on tarkastettava yhdistyksen talous ja hallinto yhdistyksen toiminnan edellyttämässä laajuudessa sekä annettava tarkastuksestaan kirjallinen toiminnantarkastuskertomus tilinpäätöksestä päättävälle yhdistyksen tai valtuutettujen kokoukselle. Jos tarkastuksessa on ilmennyt, että yhdistykselle on aiheutunut vahinkoa tai tätä lakia tai sääntöjä on rikottu, siitä on mainittava tarkastuskertomuksessa.

Yhdistyksen hallituksen velvollisuuteen avustaa toiminnantarkastajaa sekä toiminnantarkastajan läsnäoloon kokouksessa ja salassapitovelvollisuuteen sovelletaan, mitä tilintarkastuslain 3 luvun 9 ja 10 §:ssä sekä 4 luvun 8 §:ssä tilintarkastajan osalta säädetään. (18.9.2015/1210)

39 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Hallituksen jäsen, yhdistyksen toimihenkilö ja toiminnantarkastaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhdistykselle. Sama koskee tätä lakia tai yhdistyksen sääntöjä rikkomalla yhdistyksen jäsenelle tai muulle aiheutettua vahinkoa. Työntekijän asemassa olevan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään erikseen. Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslain 10 luvun 3 §:ssä. (18.9.2015/1210)

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä korvausvastuun jakautumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/74) 2 ja 6 luvussa on säädetty.

Kanne yhdistykselle aiheutetun vahingon korvaamisesta voidaan nostaa myös yhdistyksen kotipaikan tuomioistuimessa.

7 LUKU

Purkautuminen

40 § (29.6.2016/497)

Yhdistyksen päätökseen perustuva selvitysmenettely

Kun yhdistyksen kokous on päättänyt yhdistyksen purkamisesta, hallituksen on huolehdittava 2 momentissa tarkoitetuista purkautumisesta johtuvista selvitystoimista, jollei yhdistyksen kokous ole valinnut hallituksen tilalle tehtävään yhtä tai useampaa muuta selvitysmiestä. Selvitystoimiin ei kuitenkaan ole tarpeen ryhtyä, jos yhdistyksen kokous on purkautumisesta päättäessään samalla hyväksynyt hallituksen laatiman loppuselvityksen, jonka mukaan yhdistyksellä ei ole velkoja.

Selvitystoimien tarkoituksena on yhdistyksen varallisuusaseman selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen sekä jäljelle jääneiden varojen käyttäminen sen mukaan kuin yhdistyksen säännöissä määrätään ja tässä laissa säädetään.

Purkautumisesta päättäneen yhdistyksen taloudellista toimintaa saadaan jatkaa vain siinä määrin kuin tarkoituksenmukainen selvittely sitä vaatii. Selvitysmiehillä on oikeus pyytää julkista haastetta yhdistyksen velkojille. Jos yhdistyksen varat eivät riitä sen velkojen maksamiseen, selvitysmiesten on haettava yhdistyksen asettamista konkurssiin. Jos velkojen maksamisen jälkeen jäljelle jääneitä varoja ei voida käyttää yhdistyksen säännöissä määrättyllä tavalla, selvitysmiesten on luovutettava ne käytettäväksi yhdistyksen toimintaan läheisesti liittyvän tarkoituksen edistämiseen. Selvitysmiesten on laadittava purkautumisesta ilman aiheutonta viivytystä loppuselvitys, joka sisältää selostuksen velkojen maksusta ja jäljelle jääneiden varojen käyttämisestä sekä tilinpäätökset, toimintakertomukset ja mahdolliset tilintarkastuskertomukset ja toiminnantarkastuskertomukset selvitystilan ajalta. Selvitysmiesten on kutsuttava yhdistyksen jäsenet yhdistyksen kokoukseen tarkastamaan loppuselvitys, jollei se ole tarpeetonta yhdistyksen varojen vähäisyys ja muut seikat huomioon ottaen. Selvitysmiesten on huolehdittava loppuselvityksen säilyttämisestä noudattaen, mitä kirjanpitolaisissa (1336/1997) säädetään tasekirjan säilyttämisestä. Jos yhdistyksellä on lain tai sääntöjensä mukaan velvollisuus valita tilintarkastaja tai toiminnantarkastaja, loppuselvityksestä on tehtävä vastaavasti tilintarkastus tai toiminnantarkastus. Selvitysmieheen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään hallituksesta ja hallituksen jäsenestä, jollei tämän luvun säännöksistä johdu muuta. Selvitysmiehen toimikausi jatkuu toistaiseksi.

Jos purkautuvan yhdistyksen velkoja ei ole maksettu ennen kuin varat on käytetty 2 momentin mukaisesti, varoja saanut vastaa saamiensa varojen määrällä yhdistyksen velkojen maksamisesta.

Yhdistys katsotaan puretuksi, kun purkautumisesta on tehty merkintä yhdistysrekisteriin.

41 § (29.6.2016/497)

Toimintansa lopettaneen yhdistyksen määrääminen purettavaksi

Jos yhdistyksen toiminta on loppunut eikä yhdistystä ole purettu, sen jäsen ja muu, jota asia koskee, voi hakea rekisteriviranomaiselta yhdistyksen määräämistä purettavaksi. Hakemuksen johdosta yhdistykselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Hakemukseen on suostuttava, jos yhdistyksen toiminnan osoitetaan loppuneen. Jollei muuta näytetä, yhdistyksen toiminnan katsotaan loppuneen, jos viimeksi yhdistysrekisteriin tehdystä ilmoituksesta on kulunut vähintään kymmenen vuotta. Jos yhdistyksen ilmoitetaan toimivan tai vastustetaan purkamista rekisteriviranomaisen päätöksellä, rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos hakija osoittaa kuukauden kuluessa rekisteriviranomaisen ilmoituksesta panneensa

vireille kanteen yhdistyksen kotipaikan tuomioistuimessa yhdistyksen purkamisen edellytysten vahvistamiseksi.

Hakemuksen saatuaan rekisteriviranomaisen on tilanteessa sopivalla tavalla kehotettava yhdistystä ilmoittamaan toimintansa jatkamisesta. Jollei yhdistys ilmoita toimivansa, kehotus on lähetettävä yhdistykselle kirjallisesti ja kehotuksesta on käytävä ilmi, että yhdistys voidaan määrätä purettavaksi, jollei ilmoitusta toiminnan harjoittamisesta tehdä määräpäivään mennessä. Samalla on kehotettava niitä jäseniä ja velkojia, jotka haluavat esittää purettavaksi määräämistä koskevia huomautuksia, tekemään huomautukset kirjallisesti määräpäivään mennessä. Tämä kehotus on julkaistava virallisessa lehdessä viimeistään viisi kuukautta ennen määräpäivää. Asia voidaan ratkaista, vaikka yhdistyksen ei voitaisi näyttää vastaanottaneen kehotusta. Rekisteriviranomainen merkitsee kehotuksen rekisteriin viran puolesta. Yhdistys voidaan määrätä purettavaksi, jollei ennen asian ratkaisemista näytetä, ettei siihen ole perustetta.

Rekisteriviranomaisen ja tuomioistuimen on suostuessaan hakemukseen samalla tarvittaessa määrättävä hakija tai muu henkilö selvitysmiehenä huolehtimaan selvitystoimista. Tällöin selvitystoimiin sovelletaan 40 §:n 2–5 momenttia. Lisäksi selvitysmiehen on huolehdittava loppuselvityksen pitämisestä yhdistyksen ja niiden muiden nähtävänä, joiden oikeutta yhdistyksen purkautuminen koskee. Toimintansa lopettanut yhdistys on poistettava rekisteristä, jos yhdistyksen varat eivät riitä selvityskulujen maksamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä jäsen, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitystoimien kustannuksista.

41 a § (29.6.2016/497)

Yhdistyksen purkaminen ja poistaminen rekisteristä viranomaisen aloitteesta

Rekisteriviranomainen voi määrätä yhdistyksen poistettavaksi rekisteristä, jos yhdistyksestä viimeksi yhdistysrekisteriin tehdystä ilmoituksesta on kulunut vähintään kaksikymmentä vuotta eikä muutoin ole syytä olettaa yhdistyksen toiminnan jatkuvan.

Ennen kuin 1 momentissa tarkoitettu päätös yhdistyksen poistamisesta rekisteristä tehdään, Patentti- ja rekisterihallituksen on julkaistava virallisessa lehdessä kuulutus, jossa kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja yhdistyksiä nimeltä mainiten kehoitetaan viiden kuukauden kuluessa kirjallisesti ilmoittamaan Patentti- ja rekisterihallitukselle toimintansa jatkumisesta. Lisäksi Patentti- ja rekisterihallituksen on pidettävä verkkosivullaan yleisön saatavana tiedot menettelyn kohteena olevien yhdistysten nimistä ja rekisterinnumeroista koneellisesti käsiteltävässä muodossa.

Jos ilmoitusta yhdistyksen toiminnan jatkumisesta ei ole tehty eikä muutoinkaan ole syytä olettaa sen toiminnan jatkuvan, yhdistys on määrääjän umpeen kuluttua poistettava rekisteristä. Patentti- ja rekisterihallituksen on viiden vuoden ajan poistopäätöksestä pidettävä verkkosivullaan yleisön saatavana tiedot rekisteristä poistettujen yhdistysten nimistä ja rekisterinnumeroista koneellisesti käsiteltävässä muodossa.

Rekisteriviranomainen voi omasta aloitteestaan tai hakemuksesta määrätä yhdistyksen purettavaksi, jos yhdistyksellä ei ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista hallituksen puheenjohtajaa. Määräys on annettava, jollei ennen asian ratkaisemista näytetä, ettei siihen enää ole perustetta. Yhdistystä on kuultava ennen määräyksen antamista. Hakemuksen tekemiseen oikeutettuun, yhdistyksen kuulemiseen, selvitysmiehen määräämiseen, selvitysmenettelyyn ja selvitysmiehen sovelletaan 41 §:ää.

41 b § (29.6.2016/497)

Rekisteristä poistamisen oikeusvaikutukset

Yhdistys on poistettu rekisteristä, kun päätös siitä on merkitty rekisteriin.

Rekisteristä poistetun yhdistyksen varoja ei saa käyttää ilman 40 ja 41 §:ssä tarkoitettuja selvitystoimia. Yhdistyksen edustajat saavat kuitenkin viiden vuoden kuluttua rekisteristä poistamisesta käyttää varat 40 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti, jos yhdistyksen varat eivät ylitä 8 000:ta euroa eikä yhdistyksellä ole tunnettuja velkoja. Varoja saaneet vastaavat saamiensa varojen määrällä yhdistyksen velkojen maksamisesta.

Jos yhdistyksen rekisteristä poistamisen jälkeen tarvitaan selvitystoimia, rekisteriviranomaisen on sen hakemuksesta, jonka oikeutta asia koskee, määrättävä yhdistys selvittettäväksi 40 §:n 2–4 momentin

mukaisesti. Tällöin rekisteriviranomainen voi myös omasta aloitteestaan määrätä yhdistyksen selvitettäväksi.

Edellä 3 momentissa tarkoitettua määräystä ei kuitenkaan anneta, jos yhdistyksen varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen eikä kukaan ilmoita ottavansa niistä vastatakseen. Tällöin tunnettujen velkojen maksamisen jälkeen jäljelle jääneet varat menevät valtiolle. Valtiokonttori voi päättää, että valtion saamat varat luovutetaan yhdistyksen toimintaan läheisesti liittyvän tarkoituksen edistämiseen.

42 §

Selvitystoimien moittiminen

Jos yhdistyksen jäsen tai muu, jonka oikeutta yhdistyksen purkautuminen koskee, haluaa moittia selvitysmiesten toimenpidettä, on hänen nostettava kanne selvitysmiehiä vastaan kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun purkautumisesta on tehty merkintä yhdistysrekisteriin. Kannetta on ajettava yhdistyksen kotipaikan tuomioistuimessa.

8 LUKU

Yhdistyksen lakkauttaminen

43 §

Lakkauttaminen ja varoitus

Yhdistyksen kotipaikan alioikeus voi syyttäjän, Poliisihallituksen tai yhdistyksen jäsenen kanteesta julistaa yhdistyksen lakkautetuksi:

- 1) jos yhdistys toimii olennaisesti vastoin lakia tai hyviä tapoja;
- 2) jos yhdistys toimii olennaisesti vastoin sen säännöissä määrättyä tarkoitusta; tai
- 3) jos yhdistys toimii vastoin 4 §:ssä tarkoitettua lupaa tai 35 §:n 3 momentin säännöstä.

(28.6.2013/508)

Jos yleinen etu ei vaadi yhdistyksen lakkauttamista, voidaan yhdistykselle lakkauttamisen sijasta antaa varoitus.

Jos yhdistys julistetaan lakkautetuksi tai sille annetaan varoitus, voidaan myös yhdistykseen suoraan tai välillisesti kuuluva yhdistys, joka on haastettu oikeudenkäyntiin vastaajaksi, julistaa lakkautetuksi tai antaa sille varoitus, jos tämä on myötävaikuttanut ensiksi mainitun yhdistyksen 1 momentissa tarkoitettuun menettelyyn.

Jos lakkautetun yhdistyksen varoja ei voida käyttää niin kuin säännöissä on määrätty taikka tuollainen käyttö olisi vastoin lakia tai hyviä tapoja, yhdistyksen varat on julistettava menetetyiksi valtiolle.

44 §

Väliaikainen toimintakielto

Kun yhdistyksen lakkauttamista koskeva asia on tullut vireille, tuomioistuin voi asiaa käsitellessään asianosaisen vaatimuksesta kieltää väliaikaisesti yhdistyksen toiminnan, jos on todennäköistä, että yhdistys toimii vastoin 43 §:n 1 momentin säännöksiä.

Syyttäjän tai Poliisihallituksen vaatimuksesta 1 momentissa tarkoitettu kieltä voidaan antaa jo ennen kuin yhdistyksen lakkauttamista koskeva asia on tullut vireille, jos on todennäköistä, että yhdistys toimii olennaisesti vastoin lakia tai hyviä tapoja taikka lainvastaisesti jatkaa lakkautetun yhdistyksen toimintaa. Tällainen kieltä raukeaa, jollei haastetta yhdistyksen lakkauttamiseksi ole pyydetty 14 päivän kuluessa kiellon antamisesta, ja on voimassa enintään siihen saakka, kunnes asia tulee käsiteltäväksi tuomioistuimen istunnossa. (28.6.2013/508)

Jos tuomioistuin on antanut väliaikaisen toimintakiellon, sen on joka kerta asiaa käsitellessään päätettävä kiellon voimassaolosta. Toimintakieltä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Jos väliaikainen toimintakielto on määrätty 43 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella, kiellon voimassa ollessa yhdistyksen toiminnan jatkamista varten ei saa perustaa uutta yhdistystä.

45 §

Toiminnan lopettaminen ja selvitysmiehet

Kun yhdistys on julistettu lakkautetuksi tai määrätty väliaikaiseen toimintakieltoon, yhdistyksen toiminta on heti lopetettava. Yhdistyksen hallitus saa kuitenkin jatkaa yhdistyksen harjoittamaa elinkeinoa tai ansiotoimintaa ja hoitaa yhdistyksen omaisuutta, kunnes päätös lakkauttamisesta tulee lainvoimaiseksi, jollei tuomioistuimien toisin määrää.

Jos tuomioistuin ei salli hallituksen hoitaa yhdistyksen omaisuutta 1 momentissa tarkoitettuna aikana, tuomioistuimen on määrättävä vähintään yksi henkilö uskottuna miehenä hoitamaan yhdistyksen omaisuutta.

Samalla kun tuomioistuin julistaa yhdistyksen lakkautetuksi, sen on tarvittaessa määrättävä selvitysmies tai useampia selvitysmiehiä. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä selvitysmiehistä ja selvitystoimien moittimisesta yhdistyksen purkautuessa on tässä laissa säädetty.

46 §

Laillinen tuomioistuin

Yhdistyksen lakkauttamista koskeva kanne tutkitaan sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa yhdistyksellä on kotipaikka. Tämä tuomioistuin voi samalla käsitellä myös 43 §:n 3 momentissa tarkoitettua yhdistyksen lakkauttamista koskevan asian.

9 LUKU

Yhdistysrekisteriin merkitseminen

47 §

Viranomaiset

Yhdistysrekisteriä pitää Patentti- ja rekisterihallitus. ([12.12.2014/1098](#))

Yhdistysrekisteri siihen kuuluvine asiakirjoinen on julkinen. Jokaisella on oikeus saada otteita ja todistuksia yhdistysrekisteristä ja siihen kuuluvista asiakirjoista siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ([621/1999](#)) säädetään. ([21.5.1999/685](#))

48 §

Perusilmoitus

Ilmoitus yhdistyksen rekisteröimiseksi (perusilmoitus) on tehtävä kirjallisesti Patentti- ja rekisterihallitukselle. ([12.12.2014/1098](#))

Perusilmoituksessa, johon on liitettävä yhdistyksen perustamiskirja ja säännöt, on ilmoitettava yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan ja yhdistyksen nimenkirjoittajan täydellinen nimi, osoite, kotikunta ja henkilötunnus sekä mahdollinen nimenkirjoitusoikeutta koskeva 36 §:n 3 momentissa tarkoitettu rajoitus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoitetaan syntymäaika. Perusilmoituksessa saa ilmoittaa myös hallituksen kaikki muut jäsenet. ([29.6.2016/497](#))

L:lla [497/2016](#) muutettu 2 momentti tulee voimaan A:lla säädettävänä ajankohtana. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Perusilmoituksessa, johon on liitettävä yhdistyksen perustamiskirja ja säännöt, on ilmoitettava yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan ja yhdistyksen nimenkirjoittajan täydellinen nimi, osoite, kotikunta ja henkilötunnus sekä mahdollinen nimenkirjoitusoikeutta koskeva 36 §:ssä tarkoitettu rajoitus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoitetaan syntymäaika. ([13.12.1994/1177](#))

Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan tai hallituksen muun rekisteriin ilmoitetun täysivaltaisen jäsenen on allekirjoitettava ilmoitus ja vakuutettava, että yhdistyksen perustamisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä. ([29.6.2016/497](#))

L:lla 497/2016 muutettu 3 momentti tulee voimaan A:lla säädettävänä ajankohtana. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan on allekirjoitettava ilmoitus ja vakuutettava, että ilmoituksessa mainitut tiedot ovat oikeat ja että nimenkirjoittajat ovat täysivaltaisia.

49 §

Perusilmoituksen käsittely ja yhdistyksen rekisteröiminen

Perusilmoituksesta patentti- ja rekisterihallitus tarkastaa, että:

- 1) se on tehty 48 §:ssä säädetyllä tavalla;
- 2) yhdistyksen nimi selvästi erottuu rekisterissä ennestään olevien yhdistysten nimistä eikä ole harhaanjohtava;
- 3) yhdistyksen rekisteröimiselle ei 1 luvun säännösten mukaan ole estettä; sekä
- 4) rekisteröimiselle ei ole muuta lakiin perustuvaa estettä.

(13.12.1994/1177)

Jos rekisteröimiselle on 1 momentin perusteella este, mutta ilmoitusta ei kuitenkaan jätetä tutkimatta tai rekisteröintiä heti evätä, ilmoituksen tekijälle on varattava tilaisuus ilmoituksen täydentämiseen tai oikaisemiseen taikka lausunnon antamiseen. Tämä on tehtävä patentti- ja rekisterihallituksen määräämässä ajassa ja uhalla, että asia muuten raukeaa, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Jos rekisteröimiselle on este vielä senkin jälkeen, kun ilmoitusta on täydennetty tai oikaistu tai lausunto annettu, rekisteröiminen on evättävä. Ilmoituksen tekijälle voidaan kuitenkin antaa uusi määräaika, jos siihen on aihetta.

(13.12.1994/1177)

Jos estettä rekisteröimiselle ei ole, yhdistys on rekisteröitävä viivytyksettä. (8.12.1995/1380)

50 §

Rekisteröimistä osoittava merkintä

Kun yhdistys on merkitty rekisteriin, lisätään sen nimeen sanat "rekisteröity yhdistys" tai näiden sanojen lyhennys "ry" taikka, jos yhdistyksen säännöt ovat ruotsinkieliset, sanat "registrerad förening" tai niiden lyhennys "rf".

Jos yhdistyksellä on 9 §:n mukaisesti sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen nimi, sanottu merkintä lisätään sen suomenkieliseen nimeen suomenkielisenä ja ruotsinkieliseen nimeen ruotsinkielisenä. Jos yhdistyksellä on myös saamenkielinen nimi, lisätään tähän nimeen sanat "registrerejuvvon searvi" tai niiden lyhennys "rs".

51 §

Kaksikielisen yhdistyksen rekisteröiminen

Yhdistys merkitään rekisteriin sekä suomen että ruotsin kielellä, jos yhdistyksen säännöt on laadittu ja ilmoitus rekisteriin tehdään molemmilla kielillä. Perusilmoituksen tai sääntöjen muuttamista koskevan ilmoituksen yhteydessä taikka asetuksella säädettävän ajan kuluessa on lisäksi toimitettava virallisen kääntäjän antama todistus siitä, että säännöt ovat keskenään samansisältöiset.

52 §

Muutosilmoitus

Yhdistyksen sääntöjen muuttamisesta sekä hallituksen puheenjohtajan, rekisteriin merkityn hallituksen muun jäsenen ja nimenkirjoittajan vaihtumisesta on tehtävä rekisteriin ilmoitus (*muutosilmoitus*), johon sääntöjä muutettaessa on liitettävä muutetut säännöt. Ilmoituksen tekemiseen ja allekirjoittamiseen sovelletaan, mitä 48 §:ssä säädetään perusilmoituksen tekemisestä ja allekirjoittamisesta. Muutosilmoituksen voi allekirjoittaa myös ilmoituksen tekemisestä vastuussa olevan valtuuttama. Lisäksi jokainen, joka on eronnut

yhdistysrekisteriin merkitystä asemastaan tai jonka rekisteriin merkitty tehtävä on lakannut, saa itse tehdä tästä ilmoituksen. (29.6.2016/497)

Sääntöjen muutos tulee voimaan, kun se merkitään rekisteriin.

Kun hallituksen puheenjohtajan tai nimenkirjoittajan vaihtuminen on merkitty rekisteriin, muutoksen on katsottava tulleen sivullisen tietoon paitsi, jos käy selville, ettei sivullinen ole muutoksesta tiennyt eikä ollut velvollinen tietämään. Ennen muutoksen merkitsemistä rekisteriin ei siihen voida vedota muuta kuin sitä vastaan, jolla näytetään olleen siitä tieto. (16.7.2010/678)

53 §

Purkautumisilmoitus

Yhdistyksen purkautumisesta on hallituksen puheenjohtajan tai selvitysmiehen tehtävä rekisteriin ilmoitus (*purkautumisilmoitus*), josta käy ilmi, ketkä ovat toimineet selvitysmiehinä samoin kuin se, että selvitystoimet on saatettu loppuun.

54 §

Muutos- ja purkautumisilmoitusten käsittely

Muutos- ja purkautumisilmoitusten tarkastamisesta ja merkitsemisestä rekisteriin on soveltuvin osin voimassa, mitä perusilmoituksen tarkastamisesta ja sen merkitsemisestä rekisteriin on säädetty.

55 §

Ennakkotarkastus

Patentti- ja rekisterihallitus voi suorittaa yhdistyksen tai sen perustajien hakemuksesta sääntöjen tai niiden muutoksen tarkastuksen ennakolta (*ennakkotarkastus*), milloin siihen yhdistyksen koon, sääntöjen muutoksen merkityksen tai muun sellaisen syyn vuoksi on aihetta. Hakemus voi koskea myös yhdistykseen suoraan tai välillisesti kuuluvan tai kuuluvaksi aiotun yhdistyksen sääntöjä. (13.12.1994/1177)

Ennakkotarkastukseen on sovellettava, mitä perus- ja muutosilmoitusten tarkastamisesta on edellä säädetty. Ennakkotarkastuksesta annettu päätös on sitova paitsi, jos yhdistys on muuttanut ennakkotarkastuksessa olleita sääntöjä tai niiden muutoksia sillä tavoin, että uusi tarkastus on tarpeellinen. Päätös on voimassa kaksi vuotta sen antamisesta lukien.

Ennakkotarkastuksesta huolimatta perus- ja muutosilmoitukset on tehtävä siten kuin edellä on säädetty ja niissä on ilmoitettava myös ennakkotarkastusta koskevasta päätöksestä ja miltä osin sääntöjä on muutettu ennakkotarkastuksen jälkeen.

Yhdistys voi päättää, että ennakolta tarkastettua sääntöjen muutosta, joka on hyväksytty yhdistyksessä muuttamattomana, on ennakkotarkastuksesta annetun päätöksen voimassaoloaikana noudatettava yhdistyksen sisäisessä toiminnassa, vaikka muutosta ei vielä ole merkitty rekisteriin.

56 §

Muutoksenhaku ja rekisterimerkinnän kumoaminen

Muutoksen hakemisesta patentti- ja rekisterihallituksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen säädetään erikseen. Päätökseen, ettei 55 §:ssä tarkoitettua ennakkotarkastusta suoriteta, ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla. (13.12.1994/1177)

Joka katsoo, että yhdistyksen nimi tai muu rekisterissä oleva merkintä loukkaa hänen oikeuttaan, voi yhdistyksen kotipaikan tuomioistuimessa nostaa kanteen yhdistystä vastaan rekisterimerkinnän kumoamiseksi.

57 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä yhdistysrekisteristä, siihen tehtävistä merkinnöistä ja ilmoitusten käsittelystä sekä ennakkotarkastuksesta annetaan tarvittaessa asetuksella.

10 LUKU

Rekisteröimättömät yhdistykset

58 §

Vastuu velvoitteista

Yhdistys, jota ei ole merkitty rekisteriin, ei voi saada nimiinsä oikeuksia tai tehdä sitoumuksia eikä kantaa tai vastata.

Rekisteröimättömän yhdistyksen puolesta tehdystä toimesta aiheutuneesta velvoitteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet henkilökohtaisesti ja yhteisvastuullisesti. Yhdistyksen muut jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti sellaisesta velvoitteesta.

59 §

Yhdistyksen puolesta toimiminen

Rekisteröimätöntä yhdistystä koskevassa asiassa tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa sen puolesta voi toimia yhdistyksen tai sen hallituksen puheenjohtaja tai muu sen asioita hoitava. Tällaiselle henkilölle voidaan myös antaa yhdistykselle tarkoitettu tiedonanto.

Kannetta rekisteröimättömän yhdistyksen lakkauttamiseksi voidaan ajaa yhdistyksen tai sen hallituksen yhtä tai useampaa jäsentä vastaan. Kanne on nostettava sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa vastaajalla tai jollakin heistä on kotipaikka.

Rekisteröimättömiin yhdistyksiin on muutoin soveltuvin osin sovellettava, mitä 1–5, 10, 11, 43, 44, 60 ja 62 §:ssä on säädetty.

11 LUKU

Erinäisiä säännöksiä

60 § (13.12.1994/1177)

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Tuomioistuimen on ilmoitettava patenti- ja rekisterihallitukselle yhdistyksen omaisuuden luovuttamisesta konkurssiin ja konkurssimenettelyn päättymisestä tuomioistuimessa, 41, 43, 44 tai 45 §:n nojalla antamastaan päätöksestä sekä lainvoiman saaneesta ratkaisusta, jolla rekisterissä oleva merkintä on kumottu tai jolla on todettu, että yhdistyksen päätös, josta on tehtävä ilmoitus rekisteriin, on pätemätön, taikka jolla on määrätty tällaisen päätöksen täytäntöönpanokiellosta tai kiellon peruuttamisesta.

Tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa 1 momentissa tarkoitetuista ratkaisuistaan tekemällä niitä koskevat merkinnät oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle patenti- ja rekisterihallitukselle välittämistä varten säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa ([372/2010](#)) ja sen nojalla säädetään. ([14.5.2010/389](#))

61 §

Omaisuuden luovuttaminen konkurssiin

Yhdistyksen omaisuuden luovuttamisesta konkurssiin päättää yhdistyksen hallitus.

62 §

Rangaistussäännös

Joka tämän lain vastaisesti jatkaa lakkautetuksi julistetun tai väliaikaiseen toimintakieltoon määrätyn yhdistyksen toimintaa edustamalla yhdistystä tai toimimalla sen puolesta taikka ottamalla uusia jäseniä yhdistykseen tai toimeenpanemalla yhdistyksen kokouksen taikka muulla sellaisella tavalla, on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *laittoman yhdistystoiminnan harjoittamisesta* sakkoon.

Joka antaa Patenti- ja rekisterihallitukselle väärän tässä laissa tarkoitetun ilmoituksen tai vakuutuksen, on tuomittava rangaistukseen siten kuin rikoslaisissa ([39/1889](#)) säädetään. ([12.12.2014/1098](#))

12 LUKU

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

63 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1990. Lailla kumotaan yhdistyksistä 4 päivänä tammikuuta 1919 annettu laki siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

64 §

Tämän lain vastaiset määräykset

Jos ennen tämän lain voimaantuloa rekisteröidyn yhdistyksen sääntöihin sisältyy tämän lain vastaisia määräyksiä, on niiden sijasta noudatettava tämän lain säännöksiä, mikäli jäljempänä ei toisin säädetä.

65 §

Rekisteri-ilmoitusten käsittely

Jos ilmoitus yhdistyksen rekisteröimiseksi tai rekisterissä olevien tietojen muuttamiseksi on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, on ilmoitus käsiteltävä ja ratkaistava aikaisemman lain mukaan. Vaikka yhdistyksen sääntöjen muuttamista koskeva ilmoitus on tehty lain voimaantulon jälkeen, on sen rekisteriin merkitsemisessä sovellettava aikaisempaa lakia, jos sääntöjen muuttamisesta on yhdistyksessä päätetty ennen lain voimaantuloa ja yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja on tästä antanut ilmoituksessa tiedon.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, yhdistys voi lain vahvistamisen jälkeen muuttaa sääntöjään noudattaen tämän lain säännöksiä ja tehdä siitä muutosilmoituksen rekisteriin ennen lain voimaantuloa. Tällainen sääntöjen muuttaminen merkitään rekisteriin lain voimaantulon jälkeen.

66 § (13.12.1994/1177)

66 § on kumottu L:lla 13.12.1994/1177.

67 §

Määrävähemmistöä koskeva määräys

Mitä 20 §:n 2 momentissa on säädetty tarvittavasta määrävähemmistöstä, ei sovelleta sellaiseen yhdistykseen, jonka säännöissä on ennen tämän lain voimaantuloa määrätty muusta määrävähemmistöstä.

68 §

Vaalitapa

Jos yhdistyksen säännöissä on tämän lain voimaan tullessa määrätty liittoäänestyksestä tai suhteellisen vaalin noudattamisesta vaaleissa, mutta ei liittoäänestyksessä käytettävästä vaalitavasta tai siitä, miten suhteellinen vaali toimitetaan, noudatetaan liittoäänestyksessä sekä suhteellista vaalia toimitettaessa yhdistyksen päättämää menettelyä, kunnes asiasta on säännöissä määrätty.

69 §

Hallituksen kokoonpano

Ennen tämän lain voimaantuloa valitun hallituksen kokoonpano on saatettava 35 §:n mukaiseksi kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

70 §

Nimenkirjoitusoikeutta koskevat rajoitukset

Sen estämättä, mitä 36 §:n 3 momentissa on säädetty yhdistyksen nimenkirjoitusoikeuden rajoittamisesta, on ennen tämän lain voimaantuloa rekisteröidyn yhdistyksen säännöissä oleva ja yhdistysrekisteriin merkitty muukin rajoitus pätevä, kunnes rajoitusta muutetaan.

HE 64/88, lvk.miet. 15/88, svk.miet. 1/89

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

29.12.1989/1331:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1990.

HE 195/89, lvk.miet. 14/89, svk.miet. 210/89

18.12.1992/1426:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1993.

Maistraatti siirtää yhdistysrekisteriasetuksen (506/89) 8 §:ssä tarkoitettut asiakirjat asianomaiselle rekisteritoimistolle.

HE 131/92, LaVM 10/92

30.12.1992/1614:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

HE 120/92, LaVM 16/92

28.10.1994/941:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

HE 295/93, TaVM 27/94, ETA-sopimuksen liite XXII: neuvoston direktiivit (84/253/ETY, 78/660/ETY, 83/349/ETY)

13.12.1994/1177:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Tämän lain voimaan tullessa oikeusministeriössä vireillä olevat asiat siirtyvät patenti- ja rekisterihallituksen käsiteltäviksi lukuun ottamatta yhdistyslain 35 §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupa-asioita, jotka siirtyvät kauppa- ja teollisuusministeriön käsiteltäviksi.

Ilmoitus tai hakemus, joka tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan tuli toimittaa oikeusministeriölle ja jota koskeva määräaika on alkanut kuluu ennen tämän lain voimaantuloa, katsotaan toimitetuksi määräajan kuluessa, jos ilmoitus tai hakemus toimitetaan määräajan kuluessa joko oikeusministeriölle tai patenti- ja rekisterihallitukselle. Yhdistysrekisteriasioissa perittävät maksut määräytyvät asian vireillepanojankohdan mukaan.

Osoite ja henkilötunnus tai syntymäaika on ilmoitettava yhdistysrekisteriin viimeistään, kun yhdistyksellä on muutoin velvollisuus tehdä hallituksen puheenjohtajan tai nimenkirjoittajan muutosilmoitus.

HE 217/94, TaVM 30/94

8.12.1995/1380:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Jos yhdistyslain 48, 52 tai 53 §:ssä tarkoitettu ilmoitus taikka 55 §:ssä tarkoitettu hakemus on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 149/95, VaVM 25/95, EV 94/95

21.5.1999/685:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1999.

HE 30/1998, HaVM 31/1998, EV 303/1998

1.11.2002/894:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

HE 58/2002, TaVM 16/2002, EV 115/2002

22.12.2009/1398:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 161/2009, HaVM 18/2009, EV 205/2009

14.5.2010/389:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2010.

HE 102/2009, LaVM 2/2010, EV 21/2010

16.7.2010/678:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2010.

Tämän lain tilintarkastusta koskevia säännöksiä sovelletaan tämän lain voimaan tullessa tai sen jälkeen alkavan tilikauden tilintarkastukseen.

Tämän lain toiminnantarkastusta koskevia säännöksiä sovelletaan tämän lain voimaan tullessa tai sen jälkeen alkavan tilikauden tarkastukseen.

Jos yhdistyksellä ei ole lain perusteella velvollisuutta valita tilintarkastuslaissa tarkoitettua tilintarkastajaa, sääntöihin ennen tämän lain voimaantuloa otettujen tilintarkastajaa ja tilintarkastusta koskevien määräysten perusteella yhdistyksen on valittava toiminnantarkastaja tai tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastaja ja tilintarkastusta koskevien sääntöjen määräysten katsotaan koskevan tilintarkastusta ja toiminnantarkastusta. Vastaavasti toiminnantarkastajan voi valita toiseksi tarkastajaksi yhdistys, joka on velvollinen valitsemaan tilintarkastajan ja jonka sääntöihin on otettu ennen tämän lain voimaantuloa määräys useammasta tilintarkastajasta.

HE 267/2009, LaVM 8/2010, EV 73/2010

28.6.2013/508:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

HE 15/2013, HaVM 7/2013, EV 77/2013

12.12.2014/1098:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2015.

HE 149/2014, EV 153/2014, TaVM 19/2014

18.9.2015/1210:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

HE 254/2014, TaVM 34/2014, EV 371/2014

29.6.2016/497:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016. Sen 48 §:n 2 momentin säännös hallituksen muiden jäsenten kuin puheenjohtajan ja nimenkirjoittajan ilmoittamisesta rekisteröitäväksi ja 48 §:n 3 momentin säännös muiden rekisteriin ilmoitettavien hallituksen jäsenten velvollisuudesta allekirjoittaa rekisteri-ilmoitus tulevat kuitenkin voimaan vasta valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehdyn päätöksen pätemättömyyttä koskevan moitekanteen ratkaisemiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Loppuselvityksen tilintarkastukseen, toiminnantarkastukseen, säilyttämiseen ja nähtävänä pitoon sekä loppuselvityksen käsittelemiseen yhdistyksen kokouksessa sovelletaan tätä lakia, jos loppuselvitys laaditaan tämän lain voimaantulon jälkeen.

Vahingonkorvaukseen, joka perustuu ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneeseen tekoon tai laiminlyöntiin, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain säännöstä purkautuvasta yhdistyksestä varoja saaneen vastuusta sovelletaan lain voimaantulon jälkeen varoja saaneeseen.

[HE 33/2016](#), [LaVM 6/2016](#), [EV 70/2016](#)

[Finlex](#) › [Lainsäädäntö](#) › [Ajantasainen lainsäädäntö](#) › [Vuosi 1989](#) › [26.5.1989/503](#)

Finlex® on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton Internet-palvelu.

Finlexin sisällön tuottaa ja sitä ylläpitää Edita Publishing Oy. Oikeusministeriö tai Edita eivät vastaa tietokantojen sisällössä mahdollisesti esiintyvistä virheistä, niiden käytöstä käyttäjälle aiheutuvista välittömistä tai välillisistä vahingoista tai Internet-tietoverkossa esiintyvistä käyttökatkoista tai muista häiriöistä.